

Een werkend emissiehandelssysteem voor duurzame groei

Hoe kan het Europese 'Emission Trading System' (ETS) structureel worden verbeterd, zodat dit een centraal en geloofwaardig instrument wordt voor CO₂-reductie in de energiesector en industrie en tegelijk de mondiale en Europese concurrentiepositie van deze sectoren goed borgt? Dat is dé centrale vraag in het SER Energieakkoord met betrekking tot hervorming van het ETS. Maar hoe doe je dat? Naast het inventariseren van de problemen van het huidige ETS biedt VEMW ook een alternatief. Een interview met Algemeen Directeur VEMW, Hans Grünfeld.

Wat wil VEMW?

“Wij willen dat de Europese Unie de fouten in het huidige emissiehandelssysteem repareert voordat de vierde fase van het ETS-systeem in 2020 intreedt. Dat kan

naar ons idee met het zogeheten 'Dynamisch Allocatiemodel' (DA). Wij leveren momenteel een enorme inspanning om dit nieuwe model vorm te geven en geaccepteerd te krijgen tot een gezamenlijk Nederlands standpunt. Uiteindelijk willen we dat dit nieuwe model bre-

de steun krijgt van andere lidstaten, stakeholders, de Europese Commissie en het Europese Parlement. Alleen dan leidt het daadwerkelijk tot verandering en blijft het niet alleen bij mooie woorden.”

Wat zijn die bezwaren aan het huidige ETS-systeem?

“Het huidige systeem kent vele weeffouten. Het biedt in tijden van lage of negatieve economische groei géén effectieve CO₂-reductieprikkels, wat toch het hoofddoel is van een dergelijk systeem. Daarnaast prijst Europa zich met dit systeem letterlijk uit de markt. Door de CO₂-beprijzing in Europa ontstaat een ongelijk speelveld ten opzichte van andere wereldde-

Voordelen Dynamisch Allocatiemodel:

Voorkomen van carbon leakage (bedrijven die vanwege de kosten van ETS hun productie verplaatsen naar gebieden met gratis CO₂-rechten)

Bedrijven krijgen rechten die ze nodig hebben om te produceren gratis op basis van een reële efficiëntie-benchmark.

Gelijk speelveld: brandstof - elektriciteit

Het Dynamisch Allocatiemodel creëert een gelijk speelveld tussen processen die brandstofgedreven zijn en processen die elektriciteitsgedreven zijn. Er zijn met name in de chemie processen die zowel op elektriciteit als op fossiele brandstof kunnen draaien. Dat heeft nu nog grote consequenties voor de allocatie van rechten. Rechten worden nu namelijk verkregen op basis van brandstof-input niet op basis van elektriciteitsinput. Financiële compensatie hiervoor is per lidstaat verschillend geregeld. Dit leidt tot een ongelijk speelveld.

Wereldwijd gelijk speelveld

Het Dynamisch Allocatiemodel sluit aan bij andere emissiehandelssystemen die zijn gebaseerd op toekenning van rechten op basis van werkelijke productie. Momenteel kennen Californië, Australië en Nieuw-Zeeland al een dergelijk systeem. Sinds kort voert China in Shenzhen ook een nieuwe belangrijke pilot uit op basis van dit systeem.

Aansluiting voor nieuwelingen

Het Dynamisch Allocatiemodel biedt perspectief voor die landen die misschien nog niet zo ver zijn om aan ETS mee te doen. Dat zijn landen die een harde bovengrens voor CO₂-uitstoot, de cap, niet zullen accepteren, omdat zij sterke groei-doelstellingen hebben voor hun economie. Door toepassing van sectorale benchmarks zijn zij wellicht toch over te halen om afspraken te maken, zodat lokale milieuproblemen niet volledig uit de hand lopen.

Vereenvoudiging

Het Dynamisch Allocatiemodel is minder complex. Aparte reserves aan rechten voor nieuwe toetreders en aparte financiële compensatie voor indirecte emissies zijn niet nodig.

Voldoet aan criteria ETS-richtlijn van 2009

Het Dynamisch Allocatiemodel voldoet aan alle criteria die de Europese Commissie heeft geformuleerd in de ETS-richtlijn van 2009:

- Bewaking van het totale emissieplafond
- Een efficiënt systeem
- Niet marktverstorend
- Voorspelbaar voor marktpartijen
- Mogelijkheid voor wat men noemt een linkage, het aan elkaar koppelen van het Europese systeem met andere systemen voor emissiehandel in de wereld

len waar die beprijzing niet geldt. Hierdoor worden bedrijven geprikkeld om productie te verplaatsen naar die goedkopere locaties, een effect dat 'carbon leakage' genoemd wordt. Dit leidt in Europa tot werkgelegenheidsverlies, afname van economische bedrijvigheid en belastingderving voor de staat."

Wat is het alternatief?

"VEMW richt zich op het zogenoemde 'Dynamisch Allocatiemodel', een systeem dat, de naam zegt het al, dynamisch meebeweegt

met conjunctuurschommelingen. Maar ook een systeem dat investeerders en nieuwe toetreders zekerheid biedt. Met het huidige systeem is het immers onzeker of je rechten krijgt, laat staan dat je weet hoeveel rechten je krijgt. Voor ondernemers of investeerders die willen uitbreiden of nieuwe productie binnen de Europese Unie willen vestigen is dat een groot probleem en daarmee een barrière voor groei. En tenslotte een systeem dat beleidsmakers zekerheid biedt dat het emissieplafond, de cap, wordt gerealiseerd. Al die ele-

menten samen zijn gevat in dit 'Dynamisch Allocatiemodel'."

Klinkt bijna 'to good to be true'!

"Ja, en toch kan het. Voor een brede acceptatie werken we nu, samen met andere onderhandelaars van het Energieakkoord, de details verder uit. In het Energieakkoord staat dat rechten moeten worden gealloceerd op basis van de daadwerkelijke productie van bedrijven, gecorrigeerd op basis van reële benchmarks. Om deze en andere vragen te kunnen beantwoorden hebben we adviesbureau Ecofys gevraagd een beschrijving van het 'Dynamisch Allocatiemodel' te maken en veel gestelde vragen te beantwoorden."

Past dit bij de Europese plannen?

"Niet alleen het Energieakkoord gaat over duurzame groei maar ook de Europese Commissie heeft een duidelijke agenda met, naast versterking van ETS, ook de noodzaak van een zogenoemde 'industriële renaissance'. Dat betekent dus dat groei op de agenda staat. Daarbij hoort een systeem dat die groei kan stimuleren. Dit 'Dynamisch Allocatiemodel' doet dat."

Op 6 september 2013 tekenden ruim veertig partijen het 'SER Energieakkoord voor duurzame groei'. VEMW nam deel aan de onderhandelingen om de belangen van de energie-intensieve industrie en andere zakelijke energiegebruikers te behartigen. De zogenoemde 'Borgingscommissie Energieakkoord', onder voorzitterschap van Ed Nijpels, is sinds 1 oktober 2013 verantwoordelijk voor het bewaken van de implementatie van het Energieakkoord. De daadwerkelijke uitvoering gebeurt door dertien kernteams. Eén van die kernteams richt zich, onder voorzitterschap van René Korenromp van het ministerie van Infrastructuur en Milieu en Willem de Goede van VNO-NCW op pijler vijf 'Goed functionerend Europees systeem voor emissiehandel'. Ook in deze 'borgingsfase' behartigt Algemeen Directeur VEMW, Hans Grünfeld, de belangen van de VEMW-leden.